

Program proti šikanování

- (1) Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j.22294/2013-1. Tento program je součástí Preventivního programu školy.
- (2) Na tvorbě a realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Koordinace jeho tvorby patří ke standardní činnosti školního metodika prevence. Ten podle potřeby spolupracuje s metodikem prevence v PPP. Za realizaci a hodnocení programu je odpovědný ředitel školy.
- (3) Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany již došlo či ne. Současně je třeba stanovit smysluplnou strukturu programu.
- (4) Hlavní součástí programu je krizový plán, který eliminuje či minimalizuje škody v případě, že k šikanování ve školním prostředí dojde.
- (5) S krizovým plánem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci (přiměřeně jejich věku) a jejich zákonní zástupci.

Kompetence osob

Vedení školy - ředitel školy, zástupce ředitele

Odpovídá za systémové aktivity školy v oblasti prevence šikanování a násilí. Vychází přitom z komplexního pojetí preventivní strategie, která je ve smyslu *Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních* č. j. 20 006/2007-51 součástí Preventivního programu školy.

Zajistí vzdělávání pracovníků (pedagogických i nepedagogických) v akreditovaných kurzech k problematice šikanování. Vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí § 10 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. Vzdělávání školního metodika prevence ve specializačním studiu se řídí § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Zajistí v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, podle potřeby při přecházení žáků mezi budovami školy, do zařízení školního stravování a do školní družiny. Především v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet.

Zajistí, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování, a to jak pro jeho oběti a pachatele, tak i pro celý třídní (školní) kolektiv. Za zvlášť nebezpečnou je třeba považovat tendenci podceňovat počáteční projevy šikanování.

Spolupracuje se ŠMP, výchovným poradcem a třídními učiteli při řešení krizových situací.

Zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování.

Školní metodik prevence (ŠMP)

Koordinuje plán proti šikanování a následně s programem proti šikanování seznámí všechny pedagogické pracovníky.

Spolupracuje s TU, VP a vedením školy při řešení krizových situací,

Spolupracuje s oblastním metodikem prevence, zdravotnickými zařízeními nebo psychology, Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí a mládeže

Podílí se na aktivitách v rámci prevence šikany.

Výchovný poradce (VP)

Spolupracuje s ŠMP při vytváření programu proti šikanování.

Spolupracuje s ŠMP, TU a vedením školy při řešení krizové situace.

Třídní učitelé (TU)

Na začátku školního roku informují žáky i rodiče, na koho se obrátit při problémech ve škole (TU, ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), ale i mimo školu.

Seznámí na začátku roku žáky i rodiče s programem proti šikaně (zápis v třídní knize, třídní schůzky).

Řeší okamžitě projevy sociálně patologického chování (ve spolupráci s výchovným poradcem a ŠMP)

V průběhu školního roku diskutují se žáky o slušném chování i pozitivních mezilidských vztazích.

Všichni pedagogičtí pracovníci

Vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Pomáhají rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Důležité aktivity školy nelze spojovat jen s určitým vyučovacím předmětem nebo skupinou předmětů. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům, ovlivňují chování žáků.

Rodiče

V případě podezření na šikanu týkající se nejen jejich dítěte, ale i ostatních spolužáků, informují TU nebo jiného pedagoga, ŠMP, VP nebo přímo vedení školy.

Spolupracují se školou při řešení problému.

Vzdělávají se v dané oblasti.

Spolupracují s PPP či jinými odbornými pracovišti v případě problémů.

Ve školním řádu budou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.

Krizové situace, které škola zvládne řešit vlastními silami

Počáteční šikana (se standardní formou)

Kompetentní osoby

ředitel školy – Mgr. David Klimeš, zástupce ředitele – Mgr. Renata Šilhánková, školní metodik prevence – Mgr. Kateřina Palečková, výchovný poradce – Mgr. Renata Šilhánková, ostatní třídní učitelé, rodiče

Specifický postup

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi - v soukromí, upozornit, že případ nebude řešen před celou třídou. (TU, ŠMP, VP)
2. Nalezení vhodných svědků. (TU)
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky, nikoli však konfrontace obětí a agresorů. (TU, ŠMP, VP).
4. Zajistit ochranu obětem. Znovu s nimi hovořit (velmi citlivě), pokud se lišila jejich výpověď od výpovědi svědků. Případně se spojit s rodiči oběti a požádat o pomoc a spolupráci. (TU, ŠMP, VP)
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi - snažit se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání. (TU, ŠMP, VP, minimálně dva).

Způsob řešení

K vyřešení situace je nezbytná spolupráce třídního učitele s metodikem prevence.

Je dobré využít rámcový třídní program pro řešení zárodečného stadia šikanování.

Šetření může probíhat v rámci třídnických hodin, formou individuálních pohovorů se žáky a prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření.

Děti mohou také využít schránku důvěry.

Celá situace je průběžně monitorována.

Je nutné zabezpečit vhodné psychosociální klima ve třídě.

Krizové situace, kdy škola potřebuje pomoc zvenku

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti

Kompetentní osoby

rodiče, Policie ČR, Středisko výchovné péče (Plzeň), Orgán sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko psychologická poradna Plzeň (okresní metodička prevence Mgr. Martina Vlčková), zdravotnická zařízení, psycholog

Specifický postup

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Způsob řešení

K vyšetření situace je nezbytná spolupráce všech kompetentních osob. Všichni dbají o taktní přístup a zejména zachování důvěrnosti informací.